

MAGYAR MERKUR

1789-dik évfolyamban.

A' Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmével.

Szerdán Sz. Iván-havának 17 - dik Napján.

Hadi tudósítások.

Horvátország. A' Likkai határ-széleken történt hartzolás felől, Laudon vezérnek jelentéséből még e' következendő környül-állásokat hirdeti a' Hadi Fő Tanács. — Az ellenség Májusnak 23án tartott ütközetében különösen egynehány ezerekből álló sereget, mellyet 2 Basák vezettek, 2 ágyúkkal a' Boberai ör-állás ellen indított, a' kik ki - mondhatatlan dühösséggel egyszeribe a' hegyen és a' sántzon fellyül álló Szígenfeld Kapitánynak kompániájára, és a' sántzra ütének. Szígenfeldnek kompániája ámbár két oldalról támadták - meg a' Törökök, meg-rémíthetetlen vitézséggel viaskodik vala a' számtalan fok ellenség ellen mind addig, míg kevés népünkön erőt vevén az ellenség, nagyobb részént el ejtette volna, a' kevés maradvány egyenként az erdő-

Z z

be

be szalada, hogy az által meg-menthesse életét. — Azon közben az őrző-házban ágyukkal meg-tamadott Tifzt az ő népével a' sántzba költözék a' maga népével, hol a' Likkai Regimentnek Kapitánya Kifsits 200 embereivel készen várta az ütközetet. A' Törökök körül-vevék a' sántzot és 12 órák alatt szüntelen lövöldözék vala ágyukból, és első módjára hányák vala a' gránátot beléje; mellyet Kifsits Kapitány a' maga bátor Horvátjaival meg-rettenthetetlenül visszontogolván, a' bátor szív és igaz vitézi indulat mind őtet, mind vele lévő népét annyira bírta, hogy a' Törökök egynéhányszor kérvén a' sántznak fel-adását, ezen szemmel látott veszedelem között is fel-nem adta, mind addig, míg bé-estvéledvén mind a' két részről való tüzelésnek meg-kelleték szünni. Ekkor a' Törökök táborba szállván, az egész sántzot körül-foglalák és tüzeket rakának. Minthogy a' Kapitány Urnak már semmi segítséghez reménysége nem vala, éle az éjtzakától nyújtott segítséggel, és a' maga népét legnagyobb tsendefséggel és szép rendel az ellenség taborának közepéből ki-lopá, és kevés kárral a' maga meg-sebefedteivel együtt a' közelebb Klanátzban fekvő Kovátsevits Fő Hadnagy Urhoz szerentséfen meg-érkezék. Ezekben a' tsatákban a' mieinkközzül, a' már jelentett Tomliánovits Kapitány Szekendorf Zászlótartón kivül, Vailer Hadnagy is el-esett, és a' minap el-fogattatotnak irt Zászlótartó Radofsovits Ur is a' holtak között találtatott-meg; a' Strázsamestertől fogva le-felé, az itt el-veszett népünknek száma mind-össze 224 fejekre számláltatik. Az ellenség táborából tsalhatatlan tudósítáfok szerint, mellyet a' mi el-tévelyedett, de szerentséfen haza került katonáink-is erősítenek, 6000 esett-el halva, 150-nen pedig sebet kapának. — Merre fordultanak és mit műveltenek légyen

az ellenséges seregek továbbá; az előbbeni levélből tudva nagyon immár.

Szluinból Jun. 6án iratik: A' tábori fő szállás nem fog többé fokáig itt maradni, egynehány napok múlva minden itten táborozó seregek az egész fő szállással együtt meg-indulnak: a' meg-tett rendelések fzerént Gradiska tájékára fog az út menni. Ezen változásnak oka még nintsen tudva; elég az hozzá, hogy a' mi nagy Vezérünk egy lépésnyit sem mozdul a' meddig nem tartja szükségesnek lenni.

Zágráról Jun. 5én. E. m. f. hónapnak 3án estvére érkezék a' parantsolat ide, hogy az ide szállott Vukássovits szabad seregéhez tartozandó Húszárok, azon szempillantásban meg-induljanak és Károlyváron keresztül Czettin felé menjenek.

Szerem Vármegyéből. A' Zimonyban fekvő katonaságnak ezen hónapnak 5én jelentetvén, hogy a' Belgrádiak által-ütni szándékoznának, azonnal felfegyverkezének és készen várak a' Törököket; de ezek vagy fel-hagytak szándékokban, vagy pedig ezekben sem vólt az, a' mitől tartottak katonáink, mert víg musikával mulaták magokat bátorságos erősségekben. A' Belgrádi őrizetet még most-is 5000nek hirdetik lenni, melly egyéb segítség nélkül leg-fellyebb egynehány ezerekkel a' falusi népből szaporodhatik-meg. A' mostani Basa Belgrádban semmi udvari pompát nem tart, következőképpen nem tart számot arra, hogy fokáig maradjon Belgrádban. Ő utánna Ibráhim és Deli Akhmed a' 2 leg-fellyebb való emberek Belgrádban, ezek mindenkor ellene voltak Abdy Basának, és Ozmán Basával is ellenkeznek, mivel ez utóbbi az Abdy Basának teremtett állotja. Az a' hir, hogy Belgrádban nagy fogyatkozás nagyon az eleségben, ujonnan meg-éled; Májusnak 30án az el-

lenséges várból el-szökött kerefsztyén, a' ki Juniusnak séné Zimonyba érkezett, azt beszéltette, hogy egy oka liszt (2 1/2 font) mostan 45 kr. kél; a' minapában Abdy Bafa Szeráfzkirtól küldtetett, lisztel, borsóval, babbal és efféle héjas veteményekkel és szappannal meg-rakott 150 szekerekből állott, melly annyi embernek kevés ideig adhat táplálást. — Az ellenséges vár-örzöknek egyik része az ujonnan hányatott 3. ágyúzó sántzoknál a' Száva-tsuttsának által-ellenébe, más tsoport pedig Visnitzánál táborozik. Ellenséges történetek még nem adták-elő magokat; de a' kuriroknak Zimonyban és Belgrádon való által-járáfok meg-szünt. — A' Szerviai szabad seregénél a' Fő Strázsamester (Májor) Miháljevits Fő Hadnagygyá, a' második Fő Strázsamester Lukits elsővé, és Smid Kapitány 2dik Fő Strázsamesterré tétetett.

A' Bánáti seregek felől leg-kifsebbet sem írhatok mostanában; mind a' mit rólok halottam és olvastam, abban áll, hogy Haddik az ő vezérlette seregével Fehjér Templomról a' Dunán által-ment Szerviába. Ezen tudósítás bizonyos, és ámbár kívülöttem még eddig senki sem írta-meg ujságában, mindazáltal valóságos igazság. Az előbbeni levélben híóáson iratott, hogy 8 Divizio vasafok formáltak elől-járo sereget a' 2 divizio Vurmzer Húzfárokkal; mert a' vasafoknak csak 3 diviziojik, következőképpen csak egy divizioval voltak többen a' Húzfároknál. — Tűrhetetlenül várják mindenek a' történeendő nagy dolgok felől való tudósítáfokat. A' bizonyos, hogy Haddik nem fog-henyélve ülni az ellenség' földjén, hanem egynek vagy a' másik erőtségnek és várnak neki fog menni, és, ha valahol szembe-szállhat az ellenséggel, bátran meg-ütközni véle. — Híszem a' jövő szombaton nagy dolgokról nagy híreket fogok az É. Olvasókkal közleni.

Men-

Mennjünk innét tovább az Erdélyi határ - szélek felé, és tekéntsük-meg a' Paszsfufokon táborozo vitéz népeinket. Az egész Erdélyi kordonon jó időtől fogva tsendes nyugalomban élnek katonáink. Hihető, hogy a' tavali és idei haszontalan, vesztéséges és véres tsatázásaik után által - látták a' Törökök, hogy ezután sem fognak semmire menni próbáikkal, akár-melly nagy erős számmal üfsenek paszsfufainkra, vagy pedig a' Moldvai és más felől a' Bánáti seregektől tartanak; mert az egész Erdélyi határ - széleknek hofszában egy Törököt sem láthatni. Májusnak 35-én a' Vulkáni Paszfsusnak környékén egy ellenséges mintegy 2000 emberekből álló sereg, Kara Mustafának vezérlése alatt az Oláh Sylvizeig jött ugyan; de, nem tartván tanátsosnak, bellyebb mozdulni, hirtelen megint el-tűnt, a' nélkül hogy valaki megtudhatta volna, merre és hová. Azomban olly rendelések tétettek ennél a' Paszfsusnál, hogy a' mieink 10szerte nagyobb ellenséggel-is meg-víthatnak. Az elég nagy számu Gyalogság és Lovaság erős sántzba vették magokat, 18 ágyukkal és 2 kurta ágyukkal mindenkor meg-felelhetnek akarmelly erős ellenségnek. Tűrhetetlenül várják vitézeink azon fzempillantást, mellyben Kóburg Hertzegnek seregéhez kaptsolhafsák magokat és az ellenséges tartományba bellyebb nyomulhafsanak. Már pedig ezt nem fogják fokára halasztani; mert hihetőképpen a' gazdagon és bőven termett szénát Oláh országban nem fogják az ellenségnek engedni, hogy ezt öfzve-gyűjtse. — Kóburg Hertzegnek fő szállása mind eddig Podu-Pezedyn Bakón alól vagyon.

Az Orosz seregeknek egyik része, mellyet Kamenzkoy vezérel, Burlad, Hus és Vazlui helységekben szállott-meg, az alatt, míg a' másik része Prút

folyó vizén által Izmail felé vonta magát. Jászban közel 4000 Oroszok vagynak. A' nagy fereg Mohilo Rebojnal áll, de a' Benderi erőtség tsak távolról vagy bé-zárva a' feregektől.

A' fényes Porta nem ítélvén szükségesnek lenni, Móldvának azon kis részének, mellyet még bír, különös Fejedelmet tartani; az Oláh országi Fejedelmet egy-fzersmind Moldvának Fejedelmévé választotta. — Oláh országnak Fejedelme nem régenten egy Oláh Bojért mint az ő tellyes hatalmával biro szeményt egyéb nemes emberekkel és egy Metropolitával (a' kinck 60 erfényeken az az 30 ezer tallérokon kellett uj méltóságát váltania) Móldvába küldött. De ez az egész úti tárfaság egy tsoport Oroszoktul el fogattatott, tsak éppen a' Metropolita menekedhete-meg kezeztől.

Gallatznak meg-vételét következőképpen adja hírül a' Pétersburgi udvar: Meg értette Kamenzkoy Vezér, hogy az ellenség az ő leg-nagyobb erejét a' Dunának alsó részén gyűjti-öszve és olly szándékkal vagyon, hogy ki-üzvén az Orosz feregeket Móldvából, ezen Fejedelemséget ismét meg-hódítsa a' fényes Portának. El-küldtetett tehát Rimzkoy Korzakov Óberster 7 batalljon gyalogsággal és könnyű lovas néppel, hogy ezen szándéknak elejét vegye. A' ki midön Burlátnál az ellenségnek állását meg-tekéntené; Kara Mehmet Basának vezérléfe alatt lévő feregtől melly 6000 lovasokbul és 2000 gyalogokbul álla, körül-vetetett, 6 órák alatt derekafon védelmezvén magát, végtére az ellenséget 600 embereinek veszteségével meg-szalasztotta és meszfze üzte. Az Oroszokközzül egynehányan sebet kaptak. Az ellenség meg-int meg-ujitván a' tsatát, Rimzkoy Korzakov Óberster-is 2 batalljon gyalogokkal és 3 svadron lovasokkal meg-erősítettvén, bátran neki ment a' Törököknek,

nek, 200 emberüknek vesztesége mellett, visszont meg-verte azokat, 9 el-fogott közzülök. Az Orofzokbul 14 köz-emberek estenek-el.

A' Generál-Hadnagy Dörfelden a' ki éppen az ütközetnek idején érkezett oda, ezre vette, hogy a' Szeret folyó vize felé szaladnának a' Törökök. Utannok indult tehát, April. 27én utól érte, és ugy meg-verte őket, hogy nem számlálván azokat, a' kik vízbe holtak és a' kik szaladással mentették-meg életjeiket, 400an maradtak az ütközet-helyen. Dörfelden egy embert sem vesztett-el. A' két ló-farku Jakub Bafa, 2 Bin-Basák és 100 köz-rendü Törökök fogságba estenek. Egy 6 fontu ágyu és 4 zászlók prédára jutottak.

A' Generál Hadnagy Dörfelden onnét a' Duna mellett fekvő Gallatz városa felé folytatta útját, a' hol Máj. első napján reggel két erős helyekből ki-üzte az ellenséget; melly alkalmatossággal 1500 Törökök estenek-el. El-fogattatott a' seregnek vezérlője Ibrahim Bafa fok tisztjeivel és 1000 legényeivel együtt. Az egész tábor, minden szekerek, ágyuk és zászlók zsákmányá lettek. Az Orofzoknak 60 embereik el-estenek és 100an sebbe ejtettek. A' Generál-Hadnagy el-rontván minden sántzokat és falakat, szerentséfen visszafutott Burlátra.

Különös levelek Jászyból még e' következendő környül-állásokat jelentik Gallatznak meg-vétele felől: — Dörfelden Generál-Hadnagynak vezérlése alatt mindenesül 7 batalljonok vóltanak; ezek közzül 1 bat. Vadászokat és 1 bat. Granadérokat a' 4 sántzokban jól-bé-fedett ellenségnek ostromlására rendelt; a' többi 5 batalljonok segítségül vóltak. A' Vadászok bátran ki-indultak, de látván Májorjokat nehéz sebei miatt lábairól le-rogyini, hanyatlék bátorságok, és

tsak

tsak a' Granadéroknak példás magok-viseleése, a' kik bajonettel az ellenség közzé rohánának, neki-bátorította őket, kik-is sántzokra fel hágván mindent le-vágának, a' mi meg-nem adta magát. Ennekutánna a' Taubert Generál-Strázsamester fejer zafzloval a' többi 2 sántzoknak neki ugratott, és a' Törököket a' fel-adásra intette olly igérettel, hogy minden vagyonjok, valamint Khotimban, ugy itt-is meg-hagyattatnék nekiek; mellyre mindnyájan meg-adák magokat. Az Oroszok ofztán bé-rontának Gallatzba, a' várost fel-dulák és fel-gyujták, mivel a' lakosok nyakafon védelmezték volt magokat. Az itten nyert préda felettébb nagy. Tauber Báronak része egyedül közel 8000 forintokra mégyen. A' komendérozó Török Basa Ibrahim nagyon vétett abban, hogy az ütközetnek elején, minden hajókat a' Dunáról el-botsátott, hogy az által az ő népét vitéz ellent-állásra kényszeritse; ki-is meggyőzöttetvén, maga magának nem talált utat a' szaladásra. Jöttek ugyan egynehány hajók 300 emberekkel segítségre; de ezeket az Orosz ágyuk a' Dunába süllyeztették. Az itten el-fogott 680 Törökök 4 Basákkal Jásziban vagynak. Ezek között vagyon Jakub-Aga is, a' ki kévéssel elébb Karaitzay Oberstertől meg-verettetett Valeszakánál, de az előtt Trembinzky Oberstert az ő népével el-fogta vala. Utóbbinak szemére hányván egykor, hogy el-fogattatta magát, emez azt felelte nekie, hogy ez a' közönséges fors a' hadakozásban; de a' köz-beszédben mondatik, ma nekem, holnap neked! Kevés heték mulva ugyan azon forsra jutván ő kegyelme-is, azt mondotta: Trembinzkynek Profétának kelletik lennie. Alig hogy Ozmán Basát Khotimnak hajdani kommendánsát-is nem érte hasonló szérentsétlenség, minthogy ő volt azon feregnek vezetője; Brailában beteg ágyában fekvén, Ibrahim Basára bizta az ő feregének vezérlését. Ezen történet után 3 napok mulva az Oroszok Burlatra visszavonták magokat. A' Törökök hamar megint az el-pufztult Gallatzot el-foglalák, és ezen a' helyen szintugy valamint Foksánban piségnek a' Törökegek,